

Tsamba la Paulo kuna aRoma

Mamusano

¹ dine Paulo, nyagirinya wa Krixtu Jezu, omwe ndirikunemba tsambali. Mulungu adandicemera acindipambula kuti ndikhale m'tumiki wace ndipo ndipalidze Mafala Yabwino, ² yomwe yakhadapiciridwa na Iye kale-kale kudzera mwa apolofita wace mu Bzakunemba Bzakupambulidwa, ³ kucipande ca Mwana wace, omwe muthupi adacokera mudzindza la Davidi, ⁴ ndipo adacemerredwa mwana wa Mulungu mwa mzimu* wace wakucena kudzera mwa kumuka kwa wakufa, omwe ni Jezu Krixtu, Mbuya wathu. ⁵ Kudzera mwa Krixtuyo tidatambira nkhombo na utumiki thangwe ra dzina lace, kuti ticemere omwe ni aJuda lini abvere kudzera mwa cikhulupiriro. ⁶ Mwa wanthu amwewa, imwepo mun'citambo mbali ya wakucemerredwawo kuti mukhale wa Jezu Krixtu.

⁷ Kuna mwentse wakufunidwa wa Mulungu omwe muli kuRoma wakucemerredwa kuti mukhale mbumba yace,

Nkhombo na mtendere kuna imwe kudzera kuna Mulungu Baba wathu na Mbuya Jezu Krixtu.

Paulo an'funa kukawonana na abale wa magereja ya kuRoma

* **1:4** Ayai Mzimu.

⁸ Pakuyamba, nin'tenda Mulungu wangu, kudzera mwa Jezu Krixtu, thangwe ra imwe mwentse, pakuti mudziko lentse cirikupalidzidwa cikhulupiriro canu. ⁹ Mulungu, omwe nimbam'tumikira na m'tima wangu wentse ndicipalidza Mafala Yabwino ya Mwana wace, ni mboni yangu kuti nthawe zentse nimbakumbukira imwe ¹⁰ mumipembo yangu yentse. Nimbapemba pomwe kuti tsapano Mulungu akafuna ndikhale na m'pata wakudzakuzungirani.

¹¹ Pakuti ndirikufuna kukuwonani, kuti ndikupaseni mphatso yakudzera mwa Mzimu Wakucena kuti mukhale wakulimbika. ¹² Ibzi nkholewa kuti, imwe na ine tikhale wakulimbikisana kudzera mwa cikhulupiriro cathu. ¹³ Abale, nin'funa kuti mudziwe kuti nthawe zizinji nimbacita citalo kuti ndidzakuwoneni, tsono nimbapingizidwa m'paka pano. Cakulinga cangu n'cakuti basa langu lidzakhale na phindu pakati panu, ninga momwe bzimbacitira kwa anango omwe ni aJuda lini.

¹⁴ Pakuti ni basa langu kupalidzira wentse, ngakhale aGiriki na omwe ni aGiriki lini, adziwi na omwe ni adziwi lini. ¹⁵ Ndipopo ndina xungu cakupalidza Mafala Yabwino kuna imwembo wa kuRoma.

¹⁶ Nin'cita lini manyazi na Mafala Yabwino, thangwe ni mphambvu ya Mulungu yapulumusa wentse omwe an'khulupirira, kuyambira aJuda, kumalizira omwe ni aJuda lini. ¹⁷ Thangwe mu-Mafala Yabwino ndimo mumbawonesa kuti Mu-

lungu ambatirungamisa tani, kulungamisidwa komwe kudayamba na kumaliza kudzera mwa cikhulupiriro, ninga momwe bzipanembedwa kuti: “Wakulungama an'dzakhala na moyo kudzera mwa cikhulupiriro†”.

Bzakuphonyera Mulungu bza wanthu

¹⁸ Ukali bwa Mulungu bumbawonekera kucokera kudzulu kuna wanthu wakusaya kufuna kupemba na kusaya cirungamo omwe na kusaya cirungamo kwawo ambabisa cadidi ca Mulungu, ¹⁹ pakuti bzomwe bzingadadziwika bza Mulungu, bzimbalatizidwa pakati pawo, thangwe Mulungu adabziwonesa kuna iwo. ²⁰ Kuyambira pakulengedwa kwa dziko la pantsi makhalidwe yakusaya kuwoneka ya Mulungu, mphambvu zace zakusaya kumala napombo umulungu bwace bzimbawonekera padeca mwa bzomwe Mulungu adalenga. Na bzimwebzo wanthu amwewa alibe cakatwira. ²¹ Thangwe adamudziwa Mulungu tsono alibe kumutumbiza ninga Mulungu napo kumutenda. Ndzeru zawo zidakhala zakusaya basa ndipo mdima udadzala m'mitima yawo yakupusa. ²² Iwo akhabziyesa ninga adziwi tsono adasanduka wakupusa, ²³ ndipo adacinjanisa ulemmerero bwa Mulungu bwakusaya kufa na bzifanikizo bzakukondzedwa ninga munthu omwe ambafa, mbalame, bzirombo bza minyendo minai na bzakukwawa.

²⁴ Ndipopo Mulungu adapereka wanthuwu kubzakunyantsa bzomwe mitima yawo

† 1:17 Aba 2:4

ikhakhumba, kuti anyazise thupi lawo mwa iwo okha. ²⁵ Iwo adacinja cadidi ca Mulungu na kunama, acipemba na kutumikira bzakulengedwa na Mulungu, m'mbuto ya kutumikira Mulengi, omwe ni wakusimbidwa nthawe zentse. Ameni!

²⁶ Na thangwe ra bzinwebzo, Mulungu adawapereka kubzakukhumba bzakunyoza. Mwakuti akazi adafika pakusiya kucita malume ya pamphasa yacirengedwe, acicita yakusiyana na yacirengedwe. ²⁷ Ni bzibodzi-bodzi na amuna adasiyambo malume ya pamphasa na akazi, acimbasirirana wina na mwandzace. Adayamba kucita bzinthu bzamanyazi mwamuna na mwamuna, ndipo mwa iwo adatambira nyathwa ya kuthemera kuphonya kwawo.

²⁸ Ndipo pakuti iwo adalamba kum'dziwa Mulungu, Mulunguyo adawapereka mubza-kukumbuka bzawo bzapezi, kuti acite bzomwe bzin'funika lini. ²⁹ Mitima yawo idadzala na kusaya cirungamo kwentse, kuipa, nkhuu na kudzonga. Idadzala na njiru, kupha, ndewo, kunama na bzakuipa. Ni wamagunkha, ³⁰ ndipo ambalewana kuipa, anyamadulanthaka wa Mulungu, wakubzikuza, mbirimi, wakusamwa, ambanyang'ana njira zakucitira bzakuipa, anyakusaya kubvera azibabawo. ³¹ Ni wakusaya ndzeru, wakusaya kukhulupirika, wakusaya lufoi na banja, wakusaya ntsisi. ³² Napo acidziwa kutonga kwa cirungamo kwa Mulungu kwakuti wanthu omwe an'cita bzinthu bzinwebzi an'themera kufa, sikuti kundopitiriza kubzicita kokha, tsono kutawirirambo anango omwe

ambabzicita.

2

Mulungu ambatonga na cirungamo

¹ Tsono iwe omwe un'tonga winango, ulibe cakatawira, pakuti ulikubzimanga mulandu wekha pa bзомwe un'tonga, pakuwona kuti iwe omwe un'tonga ulikucitambo bzibodzi-bodzibzo. ² Tin'dziwa kuti kutonga kwa Mulungu kuna wale wakucita bzinthu bzimwebzi ni bwacadidi. ³ Tsono iwe munthu, omwe un'tonga winango, ucimbacitambo bzibodzi-bodzibzo, kodi un'kumbuka kuti un'dzapulumuka pa kutonga kwa Mulungu? ⁴ Pinango ulikunyozera ubwino bwace bukulu, kugwa mpfuwa na kupirira. Kodi ulikudziwa lini kuti ubwino bwa Mulungu ni bwakuti ukhumbule?

⁵ Tsono kudzera mwa kuuma kwako na m'tima wako wa makani, ulikubzithimizirira ukali kuntsiku ya ukali yakuwonesa utongi bwakulungama bwa Mulungu.* ⁶ Mulungu an'dzabwezera m'bodzi-na-m'bodzi malingana na mabasa yace. ⁷ Iye an'dzapasa moyo wakusaya kumala kwa wale omwe an'pitiriza kucita bزابwino, acinyang'ana ulemerero, ulemu na cakusaya kufa. ⁸ Tsono an'dzabweresa ukali bwace acikalipira ambirimi na wale omwe ambalamba bzakulungama acitewera bzakuipa. ⁹ Pan'dzawoneka matsautso na madede kwa wanthu wentse omwe ambacita bzakuipa, kuyambira aJuda mpaka aJuda lini.

* **2:5** Ntsiku ya ukali: Ni ntsiku ya kutonga kwakumalizira.

¹⁰ Tsono Mulungu an'dzapasa ulemerero, ulemu na m'tendere kwa wentse omwe ambacita bzabwino, cakuyamba kwa aJuda kudzabwera kuna aJuda lini.† ¹¹ Thangwe Mulungu ambasankhula lini.

¹² Na tenepo wentse wale omwe adaphonyera Mulungu mwakusaya kudziwa M'temo, an'dzataika mwakusaya kudziwa M'temo ndipo wentse wale omwe adaphonya mwakudziwa M'temo, an'dzatongedwa kudzera mwa M'temomo. ¹³ Pakuti wakutondokubva M'temo ndiwo lini wakulungama pa maso pa Mulungu, tsono omwe ambabvera M'temo, anwewa ndiwo an'dzalungamisidwa. ¹⁴ Ni cadidi kuti omwe ni aJuda lini alibe M'temo, tsono pomwe iwo mwacirengedwe an'cita bzomwe M'temo unirewa, bzimbakhala m'temo kwa iwo, napo alibe M'temo. ¹⁵ Pakuti iwo ambalatiza kuti bzomwe M'temo umbalewa bzidanembedwa m'mitima mwawo, ndipo bzakukumbuka bza m'mitima mwawo bzimbatsimikiza, nthawe zinango bzimbawapasa mulandu nthawe zinango bzimbawakhocherera. ¹⁶ Bzentsenebzi bzin'dzawoneka pantsiku yomwe Mulungu an'dzatonga bzakubisala bza wanthu, kudzera mwa Jezu Krixtu‡, ninga momwe yalikulewera Mafala Yabwino yomwe ine ndirikupalidza.

AJuda na M'temo

¹⁷ Tsapano iwepo umbabziti ndiwe m'Juda, umbakhulupirira M'temo ndipo umbasamwa na Mulungu wako. ¹⁸ Iwe umbadziwa cifuniro

† **2:10** MuBibliya la Almeida na la NVI ambalewa kuti aGiriki.

‡ **2:16** MuBibliya yanango yambati Krixtu Jezu.

ca Mulungu ndipo umbazindikira bzinthu bzabwino, ucimbapfundzsidwa M'temo. ¹⁹ Iwe umbadziwisisa kuti ndiwe m'tsogoleri wa azimola, m'bvuniko kwa omwe ali mum'dima, ²⁰ m'pfundzisi wa anyakusaya ndzeru na misiri wa wana, ucidziwa kuti muM'temo muna udziwi bwentse na cadidi centse. ²¹ Kodi iwe omwe umbapfundzisa andzako, umbabzipfundzisambo lini iwe wekha? Iwe omwe umbapalidza kuti lekani kuba, ulikuba? ²² Umbalewa kuti lekani kucita upombo, ulikucita? Iwe omwe umbawenga bzifanikizo, ulikuba bzinthu bza m'nyumba yabzene ya mapembo? ²³ Iwe omwe umbasamwa kuti una M'temo, kodi ulikunyoza Mulungu, ucisaya kuteweza M'temo? ²⁴ Pakuti bzidanembedwa kuti: “Dzina la Mulungu lirikunyozedwa na omwe ni aJuda lini thangwe ra imwepo”§.

Muljirayeri wacadidi

²⁵ Thangwe m'sinda wa m'gwato** una phindu ungateweza M'temo, tsono ungasaya kuteweza M'temo, m'sinda wako wa m'gwato†† un'khala ulibe phindu. ²⁶ Penu wale omwe alibe kucita m'sinda wa m'gwato ambateweza M'temo, kodi an'dzakhala lini ninga wakucitidwa m'sinda wa m'gwato? ²⁷ Penu ule omwe cibadwire alibe kucita m'sinda wa m'gwato, tsono ambateweza M'temo, umweyo an'dzapasa mulandu iwe omwe

§ **2:24** Iza 52:5; Eze 36:22 ** **2:25** M'sinda wa m'gwato: MuciPutikizi ambalewa “Circuncisão”, wonani mulivu la Jen 17:10-14.

†† **2:25** M'sinda wa m'gwato: MuciPutikizi ambalewa “Circuncisão”.

una M'temo wakunembedwa ucicitidwa m'sinda wa m'gwato tsono umbateweza lini M'temo.

²⁸ Thangwe ni muJuda lini omwe ambandobziwonesha kunja kokha, ngakhale kundocitidwa m'sinda wa m'gwato muthupi.

²⁹ Tsono m'Juda wacadidi ni ule omwe ni m'Juda mum'tima ndipo m'sinda wa m'gwato udacitikira mum'tima mwace, kudzera mwa Mzimu, sikuti mwa M'temo wakunembedwa. Kwa amwewa kutumbiza kumbacokera lini kwa wanthu tsono kwa Mulungu.

3

¹ Kodi muJuda ambaposa na ciponi, ayai m'sinda wa m'gwato una basa ranyi? ² Inde, bzina basa munjira zizinji. Maka-maka thangwe rakuti aJuda ndiwo adapasidwa mafala ya Mulungu kuti ayakoye. ³ Tsono penu anango mwa iwo alibe kukhulupirika, kodi ni kulewa kuti kusaya kukhulupirika kwawoko kungadzadzonge kukhulupirika kwa Mulungu? ⁴ Cadidi ni tenepoyo lini! Mulungu akhale wacadidi napo wanthu wentse akhale wakunama. Ninga momwe bzipanembedwa kuti:

“Mudzakhale
wakulungamisidwa
m'mafala yanu,
ndipo mudzawakonwese pomwe
mun'dzatongesedwa”*.

⁵ Tsono penu kusaya kulungama kwathu kuniratiza cirungamo ca Mulungu, kodi tinirewa

* **3:4** Mas 51:4

ciyani? Kuti Mulungu ngwakusaya kulungama pakutipasa nyathwa? (Ndirikulewa ninga munthu tenepo). ⁶ Cadidi ni tenepoyo lini! Bzingadakhala tenepo, Mulungu angadalitonga tani dziko? ⁷ Penu kunama kwangu kun'citisa kuti cadidi ca Mulungu ciwoneke padeca na kuthimizira ulemerero wace tenepoyo, thangwe ranyi nin'pasiwa nyathwa ninga wakuphonyera Mulungu? ⁸ Thangwe ranyi ndipo tin'saya kulewa ninga momwe anango ambatinamizira kuti timbalewa ticitu: “Ticite bzakuipa kuti bzabwino bzibwere”? Kupasidwa nyathwa kwa amwewo ni kwakuthemera.

Tentse ndife wakuphonya

⁹ Tin'phata ciponi tsapano? Kodi tin'posa anango ife? Nee, na pang'onopo, tawonesa kale kuti kuyambira aJuda napo omwe ni aJuda lini, wentse alikutsogoleredwa na bzakuphonyera Mulungu. ¹⁰ Ninga bzidanembedwa kuti:

“Palibe wakulungama,
ngakhale m'bodzi,

¹¹ palibe wakubvesesa na m'bodziyo,
palibe omwe an'funa kutumbiza Mulungu.

¹² Wentse adataika, acikhala wapezi-pezi.
Palibe omwe alikucita bzabwino,
palibe na m'bodziyo”.†

¹³ “M'kamwa mwawo ni dindi la m'thenje,
na malirime yawo ambanamiza”‡.

“Ndipo miromo yawo
ina ululu bwa nyoka”§.

† 3:12 Mas 14:1-3, 53:1-3, Mpa 7:20 ‡ 3:13 Mas 5:9 § 3:13 Mas 140:3

- 14 “Miromo yawo idadzala
na themberero ndipo mafala yakuwawa”^{**}.
- 15 “Minyendo yawo
imbathamangira kukapha,
16 momwe an'pita ambasiya
kudzonga na kusauka,
17 njira ya m'tendere
aniidziwa lini”^{††}
- 18 “Kuna iwo
kugopa Mulungu ni kwapezi”^{‡‡}.

19 Tin'dziwa kuti bzentse bzmwe M'temo unirewa, umbalewa kuna wale omwe ali paM'temo, kuti wanthu wentse adzasaye cakutawira ndipo dziko lentse likhale na mulandu na Mulungu. 20 Nakuti palibe munthu omwe an'dzalungamizidwa na Mulungu thangwe ra kuteweza M'temo, pakuti M'temo umbadziwisa bzakuphonyera Mulungu.

Kulungamisidwa kudzera mwa cikhulupiriro

21 Tsono tsapano Mulungu atiwoneso kuti ambalungamisa tani wanthu mwakusaya M'temo ndipo M'temo na Apolofita acicitira umboni. 22 Mulungu ambalungamisa wanthu wentse kucokera mwa cikhulupiriro kwa Jezu Krixtu kuna wentse omwe an'khulupirira. Palibe tsankho, 23 pakuti wentse adaphonyera Mulungu ndipo adafundusidwa mu ulemerero bwa Mulungu, 24 adadzalungamisidwa mwafovolo na nkhombo zace, kudzera mwa kulomboledwa komwe kun'cokera mwa Krixtu Jezu. 25 Mulungu

^{**} **3:14** Mas 10:7 ^{††} **3:17** Iza 59:7; Iza 59:8 ^{‡‡} **3:18** Mas 36:1

adamupereka kuti kufa kwace§§ kukhale ntsembe yakulekerera bzakuphonya bza wanthu omwe an'khulupirira Iye, kuti alatize cirungamo cace. Pakuti na kupirira kwace alibe kupereka nyathwa thangwe ra bzakuphonya bzomwe bzidacididwa kale. ²⁶ Tsono tsapano aniratiza cirungamo cace, kuti Iye akhale wakulungama ndipo wakulungamisa ule omwe ana cikhulupiriro mwa Jezu.

²⁷ Tsapano ni liponi thangwe ra kubzikuza nalo? Palibe. Kodi lingadakhala thangwe liponi? Lakuteweza M'temo? Nee, tsono ni kucokera mwa cikhulupiriro. ²⁸ Na tenepo timbadzawona kuti munthu ni wakulungamisiidwa kudzera mwa cikhulupiriro, kunja kwa kuteweza M'temo. ²⁹ Kodi Mulungu ni Mulungu wa aJuda wokha basi? Ndiyembo lini wa omwe ni aJuda lini? Inde, ndiyembo wa omwe ni aJuda lini, ³⁰ pakuwona kuti Mulungu ni m'bodzi yekha, omwe an'dzalungamisa mwa cikhulupiriro omwe adacididwa m'sinda wa m'gwato*** na omwe alibe kucitidwa†††. ³¹ Tsono tapfudza M'temo kudzera mwa cikhulupiriro? Cadidi ni tenepoyo lini! Koma tirikutsimikiza M'temo.

4

Abrahamu adalungamisiidwa kudzera mwa cikhulupiriro

§§ 3:25 M'maBibliya ya ciPutikizi yambalewa “Mulopa wace”.

*** 3:30 Omwe adacididwa m'sinda wa m'gwato ni aJuda.

††† 3:30 Amwewa ni wale omwe ni aJuda lini.

¹ Tsono kwa Abrahamu, kholo lathu mwa thupi, tingalewe kuti adapasiwa ciyani? ² Nakuti penu Abrahamu adalungamisidwa kudzera mwa mabasa, iye anaco cakuti angabzikuze, tsono sikuti pamaso pa Mulungu. ³ Bzakunembedwa bzimbalewa ciyani? “Abrahamu adakhulupirira Mulungu, ndipopo Mulungu adamuyesa wakulungama”*.

⁴ Pakuti malipiro ya munthu omwe an'phata basa yanyisedwa lini ninga ya ulere, tsono ninga mangawa. ⁵ Tsono kwa ule omwe an'phata lini basa, acikhulupirira Mulungu omwe anirungamisa wakusaya kupemba, cikhulupiriro cace cimbawonesa kuti ngwakulungama. ⁶ Davidi alikulewa bzibodzi-bodzi, pomwe anirewa bza kudalisidwa kwa munthu omwe Mulungu animuyesa wakulungama, napo alibe mabasa:

⁷ “Ni wakudalisidwa wale omwe adalekereredwa kuchola M'temo kwawo,
ndipo kuphonyera Mulungu kwawo
kudampsinkhidwa!

⁸ Ni wakudalisidwa ule
omwe Mbuya cipo animupasa lini thangwe†!”

⁹ Kudalisidwa kumweko ni kwa wale okha omwe adacididwa m'sinda wa m'gwato ayai ni kwa walembo omwe alibe kucitidwa m'sinda wa m'gwato? Talewa kale cipande ca Abrahamu cikhulupiriro cace cidawonedwe kuti ngwakulungama. ¹⁰ Kodi bzidam'citikira nthawe iponi? Atacididwa kale m'sinda wa m'gwato

* **4:3** Jen 15:6 † **4:8** Mas 32:1-2

ayai akanati kucitidwa? Bziribe kucitika atacididwa m'sinda wa m'gwato nee, tsono bzidacitika akanati! ¹¹ Ndipo Abrahamu adacididwa cizindikiro ca m'sinda wa m'gwatoyo, ninga citsimikizo ca cirungamo comwe iye akhanaco mwa cikhulupiriro akanati kucitidwa m'sinda wa m'gwato. Na tenepo iye ndiye baba wa wentse omwe an'khulupirira napo iwo alibe kucitidwa m'sinda wa m'gwato, kuti iwo ayesedwembo wakulungama. ¹² Ndipo ni babambo wa omwe adacididwa m'sinda wa m'gwato, sikuti m'sinda wa m'gwato okha, tsono ambafambambo munjira ya cikhulupiriro, yomwe baba wathu Abrahamu adafamba akanati kucitidwa m'sinda wa m'gwato.

¹³ Ni thangwe lini ra M'temo kuti Abrahamu na dzindza lace adatambira cipiciro cakuti dziko lin'dzakhala utaka bwace, tsono ni thangwe ra cirungamo cakucokera mu cikhulupiriro. ¹⁴ Nakuti penu omwe an'teweza M'temo ni wautaka, cikhulupiriro ciribe basa, ndipo cipiciro ni capezi. ¹⁵ Thangwe M'temo umbabweresa ukali, tsono pomwe palibe m'temo palibe kuchola m'temo.

¹⁶ Na tenepo cipiciro cimbacokera mwa cikhulupiriro, kuti cikhale malingana na nkhombo, kuti cikhale cakutsimikizika kwa dzindza lentse la Abrahamu, sikuti omwe ali pa M'temo okha, tsono walembo omwe ana cikhulupiriro comwe Abrahamu akhanaco. Iye ni baba wa ife tentse. ¹⁷ Ninga bzidanembedwa kuti: “Ndirikuikha baba wa madziko mazinji”‡.

‡ 4:17 Jen 17:5

Iye ni baba wathu pamaso pa Mulungu, omwe iye adakhulupirira, Mulungu omwe ambapasa moyo kuna wakufa ndipo ambacemera bzinthu bzomwe pakhalibe kuti bziwoneke.

¹⁸ Napo pakhalibe cidikhiro, Abrahamu adakhulupirira na cidikhiro kuti adzakhale baba wa madziko mazinji, ninga momwe bzikhadalewedwa kwa iye kuti: “Tenepa lin'dzakhala dzindza lako”[§]. ¹⁹ Alibe kuneta kukhulupirira, napo akhadziwa kuti manungo yace yakhadamala, pakuti akhana magole pafupi-fupi dzana libodzi (100), ndipo nthumbo ya Sara ikhadafungambo. ²⁰ Napo bzikhali terepo, Abrahamu alibe kupenula ngakhale kusaya kukhulupirira cipiciro ca Mulungu, tsono adakhwimisisidwa mwa cikhulupiriro cace ndipo adapasa ulemerero Mulungu, ²¹ acidziwisisa kuti Mulungu ana mphambvu zakucita bzomwe adapicira. ²² Na bzimwebzo: “Iye adayesedwa kuti ni wakulungama”^{**}. ²³ Mafala yakuti “Adayesedwa kuti ni wakulungama” yalibe kunembedwera Abrahamuyo yekha, ²⁴ tsono yadanembedwerambo ife omwe Mulungu an'dzatiyesa wakulungama, omwe tin'khulupirira Mulungu, omwe adalamusa Mbuya wathu Jezu kwa wakufa. ²⁵ Iye adaperekedwa kuti apshedwe thangwe ra bzakuphonya bzathu, ndipo adamuka kwa wakufa kuti tirungamisisidwe.

5

§ 4:18 Jen 15:5 ** 4:22 Jen 15:6

Mtendere na Mulungu

¹ Tsono pakuti talungamisidwa kudzera mwa cikhulupiriro, tina mtendere na Mulungu mwa Mbuya wathu Jezu Krixtu. ² Kudzera mwa Iye tidakhala na m'pata wa nkhombo kucokera mwa cikhulupiriro. Ni mwa nkhombo imweyi momwe tsapano tiri ciriri, ndipo tin'samwa pacidikhiro ca ulemerero wa Mulungu. ³ Ni bzimwebzi lini bzokha, tsono timbasamwambo m'mabvuto, thangwe timbadziwa kuti mabvuto yambabweresa kupirira, ⁴ kupirira kumbabweresa makhalidwe yakutawiridwa ndipo makhalidwe yakutawiridwa yambabweresa cidikhiro. ⁵ Cidikhiro cimbabweresa lini manyazi, thangwe Mulungu adathulula lufoi lace m'mitima mwathu kudzera mwa Mzimu Wakucena omwe Iye adatipasa.

⁶ Nakuti pomwe ife tikhali wakuwofoka, Krixtu adafera atazi panthawe yomwe Mulungu akhadatala. ⁷ Ni bzakunesa kuti pangawoneke munthu an'fera wakulungama, penu pinango winango angakhwimike kufera munthu wabwino. ⁸ Tsono Mulungu adalatiza lufoi lace kuna ife tenepa: Pomwe ife tikhaphonyera Mulungu, ¹⁴ Krixtu adatifera.

⁹ Ndipo tsapano pomwe talungamisidwa na mulopa wace*, cadidi-retu Iye an'dzatipulumusa mu ukali bwa Mulungu! ¹⁰ Penu ife pomwe tikhali anyamadulanthaka wa Mulungu tidayanjanisidwa na Iye kudzera impfa ya mwana

* **5:9** Na mulopa wace: Bzinirewa na kukhomereredwa kwa Jezu pantanda.

wace, tsapano pomwe tayanjanisidwa cadidi-retu tin'dzapulumusidwa na moyo wace! ¹¹ Ni bzimwebzo lini bzokha, napombo timbasamwa na Mulungu, kudzera mwa Mbuya Jezu Krixtu, mwa omwe tsapano tidatambira cijanano.

Adamu na Krixtu

¹² Pakuti ninga kuphonya kudabwera mudziko thangwe ra munthu m'bodzi, ndipo kuphonyako kudabweresa impfa, tenepoyo impfa idafikira wanthu wentse, thangwe wentse adaphonyera Mulungu. ¹³ Thangwe pomwe M'temo ukhanati kuperekedwa, kuphonyera Mulungu kukhalipo kale padziko. Tsono kuphonyera Mulungu kumbalewengedwa lini komwe kulibe M'temo. ¹⁴ Tsono impfa idatonga kuyambira nthawe ya Adamu mpaka Mozeji, napombo kuna wale omwe akhalibe kuphonyera Mulungu ninga kuchola M'temo kwa Adamu, omwe akhandendemezedwa na ule omwe an'dzabwera.

¹⁵ Tsono mphatso na kuphonyera Mulungu bziribe kulingana. Pakuti penu azinji adafa thangwe ra kuphonyera Mulungu kwa munthu m'bodzi yekha, cadidi-retu nkhombo za Mulungu, na mphatso ya fovolo ya munthu m'bodzi yekha, Jezu Krixtu, zidawanda kuna azinji. ¹⁶ Mphatso ya Mulungu na mphicha yakucokera kwa kuphonya kwa munthu m'bodzi yekha, bzingalinganizidwe lini. Thangwe kutongesedwa kudabwera na kuphonya kubodzi ndipo kudabweresa nyathwa, tsono mphatso idafika pambuyo pa bza-kuphonyera Mulungu bzizinji ndipo idabweresa kulungamisa. ¹⁷ Penu na kuphonya kwa munthu

m'bodzi ndipo kudzera mwa iye impfa idatonga, wale omwe an'tambira kuna Mulungu nkhombo zakuwanda na mphatso ya cirungamo, cadidiretu an'dzatonga m'moyo upsa kudzera mwa munthu m'bodzi yekha, Jezu Krixtu.

¹⁸ Na tenepo, ninga kuphonyera Mulungu kwa m'bodzi kudabwera nyathwa kwa wanthu wentse, tenepoyombo basa libodzi lakulungama lidabwera kulungamisa kupasa moyo kwa wanthu wentse. ¹⁹ Pakuti ninga kudzera mwa kusaya kubvera kwa m'bodzi azinji adakhala wakuphonyera Mulungu, terepoyombo kudzera mwa kubvera kwa munthu m'bodzi azinji an'dzakhala wakulungamisidwa.

²⁰ M'temo udaikhidwa kuti bzakuphonya bzithimiziridwe. Tsono pomwe kuphonyera Mulungu kudathimizirika, nkhombo zidawanda kunyanya. ²¹ Bzidacitika kuti, ninga momwe kuphonyera Mulungu kudatonga na kubwera impfa, tenepoyombo nkhombo za Mulungu zitonge kudzera mwa cirungamo kuti zipereke moyo wakusaya kumala, kudzera mwa Mbuya wathu, Jezu Krixtu.

6

Moyo upsa mwa Krixtu

¹ Tinirewanyi tsapano? Tipitirize na kuphonyera Mulungu kuti nkhombo ziwande? ² Ni tenepoyo lini! Ife omwe tidakhala ninga wakufa ticireka kuphonyera Mulungu, tingapitirize tani kukhala mukum'phonyeramo? ³ Kodi imwepo

mun'dziwa lini kuti ife tentse omwe tidabatizidwa mwa Jezu Krixtu, tidabatizidwa muimpfa yace? ⁴ Pakuti tidaikhidwa m'thenje pabodzi na Iye mu impfa kudzera mwa ubatizo kuti ninga momwe Krixtu adalamusidwa kwa wakufa kudzera mwa ulemerero bwa Baba, tenepoyombo ife tikhale na moyo upsa.

⁵ Penu kudzera mwa kulinganira na impfa yace, tidaphatanizidwa na Iye, ni cadidi-retu mwa kulinganira na kulamusidwa kwace kwa wakufa tin'dzaphatanidzidwambo. ⁶ Pakuti tin'dziwa kuti makhalidwe yathu ya kale yadakhomereredwa naye pabodzi, kuti kufuna kuphonya kwa thupi kupfudzidwe, ndipo tireke kukhala pomwe anyagrinya wa kuphonyera Mulungu. ⁷ Thangwe omwe adafa, adalungamisidwa kwa bzakuphonyera Mulungu.

⁸ Tsapano, penu tidafa pabodzi na Krixtu, tin'khulupirira kuti tin'dzakhalambo na moyo pabodzi na Iye. ⁹ Pakuti tin'dziwa kuti, atalamusidwa kwa wakufa, Krixtu an'dzafa lini pomwe. Impfa iribe mphambvu pomwe kuna Iye. ¹⁰ Pakuti kufa kwace ni kuti Iye adafera bzakuphonyera Mulungu kabodzi mwakumalizeratu, tsono moyo wace ni kuti Iye ana moyo udaperekedwa kuna Mulungu.

¹¹ Ni bzibodzi-bodzi na imwembo, bziyeseni ninga wakufa kuna kuphonyera Mulungu, tsono wamoyo kuna Mulungu mwakuphatana na Krixtu Jezu. ¹² Na tenepo kuphonyera Mulungu kuleke kutonga m'mathupi yanu yomwe yambafa, kuti imwepo muleke kuteweza bzakufuna bzace. ¹³ Lekani kupereka bziwalo bza

mathupi yanu kwa kuphonyera Mulungu, ninga bzombo bzakucitisa bzakusaya kulungama. Tsono imwepo bziperekeni kwa Mulungu ninga wakumuka mwa wakufa, ndipo bziwalo bzanu bziperekeni kwa Mulungu ninga bzombo bzakucitisa bza cirungamo. ¹⁴ Pakuti kuphonyera Mulungu kun'dzakukundani lini, thangwe imwe mulikutongedwa lini na m'temo, tsono na nkhombo.

Anyagirinya wa cirungamo

¹⁵ Ndiye tani tsapano? Kodi tipitirize kuphonyera Mulungu, thangwe tiri kutongedwa lini na M'temo, tsono na nkhombo? Ni tenepoyo lini! ¹⁶ Kodi imwepo mun'dziwa lini kuti pomwe imwe mun'bzipereka kuna winango kuti mum'tumikire ninga anyagirinya, mumbakhala anyagirinya wa omweyo omwe mun'bvera, anyagirinya wa kuphonyera Mulungu komwe kuniyendesa kuimpfa, ayai wa kubvera komwe kuniyendesa kwa kulungamisa? ¹⁷ Tsono titende Mulungu, thangwe napo imwepo mukhali anyagrinya wa kuphonyera Mulungu, mudadzakhala wakubvera na m'tima wentse mapfundziro yomwe mudapfundzidwa. ¹⁸ Imwepo mudatsudzulidwa mu kuphonyera Mulungu, ndipo mudasanduka anyagirinya wa cirungamo.

¹⁹ Ndirikulewa ninga munthu, thangwe ra kusaya kubvesesa kwanu. Imwepo mudapereka bziwalo bzanu kwa unyagirinya bwa bzakunyantsa na bzakuiipa bzomwe bzimbaipisa, tsapano perekani bziwalo

bzanu bzitumikire cirungamo kuti bzikhale
 bzakucenededwa. ²⁰ Pomwe imwepo mukhali
 anyagirinya wa kuphonyera Mulungu, mukhali
 wakutsudzuka kucirungamo. ²¹ Tsono ni
 phindu ranyi lomwe mudakwanisa Panthawe
 imweyo? Ni bzinthu bzomwe tsapano mulikucita
 nabzo manyazi, nakuti kumalizira kwabzene
 ni impfa! ²² Koma tsapano pomwe imwepo
 mudatsudzulidwa kwa bzakuphonyera Mulungu,
 ndipo mudasanduka anyagrinya wa Mulungu,
 phindu lomwe mun'kwanisa limbayendesa
 kwa kucena mtima, ndipo kumalizira kwace
 ni moyo wakusaya kumala. ²³ Thangwe malipiro
 ya kuphonyera Mulungu ni impfa, tsono mphatso
 ya fovolo ya Mulungu ni moyo wakusaya kumala
 mwa Krixtu Jezu, Mbuya wathu.

7

Fanizo la banja

¹ Abale wangu, ndirikulewa na imwe ninga
 wanthu omwe ambadziwa M'temo. Kodi imwepo
 mundziwa lini kuti M'temo umbatonga munthu
 pokhapokha akana moyo? ² Mwa citsandzo,
 mkazi wakulowodwa ni wakumangidwa
 mwa m'temo na mwamuna wace pomwe
 iye ana moyo. Tsono penu mwamuna anifa,
 mkaziyo an'khala wakutsudzuka pa m'temo wa
 m'banja. ³ Pamwepo, penu iye an'kalowodwa
 na mwamuna winango, pomwe mwamuna wace
 akana moyo, an'dzacemerredwa puta. Tsono penu
 mwamuna anifa, iye an'dzakhala wakutsudzuka

mum'temoyo, ngakhale kuti adzalowodwe na mwamuna unango, an'dzacemerredwa lini puta.

⁴ Ni bzibodzi-bodzimbo na imwepo abale wangu, mudafa mu M'temo kudzera mwa thupi la Krixtu, kuti mukhale wa winango, Ule omwe adalamusidwa kwa wakufa, mwakuti tidzabalire bzisapo Mulungu. ⁵ Pakuti pomwe tikhakhala wakubvera thupi, bzakufuna-funa bzakuphonyera Mulungu bзомwe bзidalamusidwa na M'temo bзikhaphata basa muthupi mwathu, mwakuti tikhabalira bzisapo impfa. ⁶ Tsono tsapano, tatafa mubzire bзомwe kale-kale bзikhathimanga, tidatsudzulidwa mu M'temo, kuti titumikire Mulungu mwa njira ipsa mwakuteweza Mzimu Wakucena, ndipo sikuti mwa njira yakale mwa kuteweza m'temo wa kunembedwa.

M'temo na kuphonyera Mulungu

⁷ Tinirewa ciyani tsapano? Kodi M'temo ni kuphonyera Mulungu? Cadidi ni tenepoyo lini! N'cadidi, ine ningadadziwa lini kuti kuphonyera Mulungu n'ciyani, pangadakhala palibe M'temo. Pakuti ningadadziwa lini kuti kusirira n'ciyani, M'temo ungadasaya kulewa kuti: “Leka kusirira”*. ⁸ Tsono kuphonyera Mulungu kudakhala na m'pata kudzera mwa M'temo, ndipo kudabala m'kati mwangu bzakufuna-funa bzentse bzakusirira. Pakuti mwakusaya M'temo kuphonyera Mulungu ni kwakufa. ⁹ Kale ine ndikhakhala mwakusaya M'temo, tsono pomwe bzakutonga bзidaikhidwa,

* 7:7 Eks 20:17; Deu 5:21

kuphonyera Mulungu kudakhala na moyo, ndipo ine ndidafa. ¹⁰ Ndidadzazindikira kuti bzakutonga bzidaikhidwabzo kuti bzibwerese moyo, cadidi bzidabweresa impfa. ¹¹ Pakuti kuphonyera Mulungu, pomwe kudawona m'pata kudzera mwa bzakutonga kudandipumpsa, ndipo kudzera mwa bzakutongabzo kudandipha.

¹² N'cadidi M'temo ni wakucena, ndipo cakutonga ni cakucena, cakulungama ndipo cabwino. ¹³ Kodi bzabwino bzire bzasanduka impfa kwa ine? Ni tenepoyo lini! Tsono kuti kuphonyera Mulungu kuwoneke ninga kuphonyera Mulungu, iko kudabweresa impfa kwa ine kudzera mwa comwe cikhali cabwino, mwakuti kudzera mwa cakutonga kuphonyera Mulungu kuwoneke kuti ni kwakuipa kwene-kwene.

¹⁴ Tin'dziwa kuti M'temo ni wa uzimu, tsono ine ndine wa thupi, pakuti ndidagulisidwa ninga nyagrinya wa kuphonyera Mulungu. ¹⁵ Nimbabvesesa lini bzomwe nimbacita. Nakuti nimbacita lini bzomwe nimbafuna, tsono bzomwe bzimbandinyantsira. ¹⁶ Ndipo penu nimbacita bzomwe nimbafuna lini, nin'tawira kuti M'temo ni wabwino. ¹⁷ Pamwepo, omwe ambacita bzimwebzi ndine lini pomwe, tsono kuphonyera Mulungu komwe kumbakhala m'kati mwa ine. ¹⁸ Nin'dziwa kuti mwa ine, ndiko kulewa kuti, m'thupi mwangu, mulibe bzabwino. Thangwe nimbafuna kucita bzomwe ni bzabwino, tsono nimbakwanisa lini kubzicita. ¹⁹ Pakuti nimbacita lini bzabwino bzomwe nimbafuna, tsono bzakuipa bzomwe nimbafuna lini kucita, bzimwebzo ndibzo nimbapitiriza

kucita. ²⁰ Tsono, penu nimbacita bzomwe nin'bzifuna lini, ndine-pano lini omwe nimbacita, koma kuphonyera Mulungu komwe kumbakhala mwa ine.

²¹ Tenepo nimbawona kuti bzomwe bzin'bandicitikira pomwe nin'funa kucita cabwino, cakuipa cimbakhala nande. ²² Pakuti m'kati mwa m'tima wangu nimbafuna M'temo wa Mulungu. ²³ Tsono nimbawona m'temo unango omwe uli mu bziwalo bzangu, ucimbamenyana na M'temo omwe uli mu m'tima mwangu. M'temoyo umbandisandusa nyam'kawoko wa m'temo wa kuphonyera Mulungu omwe uli m'bziwalo bzangu. ²⁴ Munthu wakubonera ine! Mbani an'dzanditsudzula muthupi la impfayi? ²⁵ Nin'tenda Mulungu mwa Mbuya wathu Jezu Krixtu! Pakuti ine-pano mwa m'tima, ndine nyagirinya wa M'temo wa Mulungu, tsono mwa thupi nin'tumikira m'temo wa kuphonyera Mulungu.

8

Moyo mwa Mzimu

¹ Na tenepo, tsapano palibe kumanga mulandu kuna omwe ambakhala mwa Krixtu Jezu, ² thangwe kudzera mwa Krixtu Jezu m'temo wa Mzimu wakupasa moyo wanditsudzula mu m'temo wa kubweresa kuphonyera Mulungu na impfa. ³ Pakuti, bzire bzomwe M'temo ukhakanisa lini kucita thangwe ra kusaya mphambvu kwa thupi, Mulungu adabzicita pakutumiza mwana wace caiye wakulingana na munthu

wakuphonyera Mulungu ninga tsembe ya bza-kuphonya. Na tenepo adamalisa bzaakuphonyabzo mu thupi. ⁴ Bzidacitika bzimwebzo kuti malamulo yakulungama ya M'temo yakwanirisidwe mwa ife, omwe timbafamba lini mwa kutewezera thupi, koma mwakutewezera Mzimu.

⁵ Omwe ambafamba mwa kutewezera thupi mitima yawo imbafuna bzinthu bza thupi, tsono omwe ambafamba mwa kutewezera Mzimu Wakucena, mitima yawo imbafuna bzinthu bza Mzimu Wakucena. ⁶ Bzakukumbuka bza thupi bzimbabweresa impfa, tsono bzakukumbuka bza Mzimu bzimbabweresa moyo na mtendere. ⁷ Bzakukumbuka bza thupi ni bza kuwengana na Mulungu, thangwe bzin'bvera lini M'temo wa Mulungu, ndipo bzingacite lini. ⁸ Ndipo omwe ambatewezera thupi an'kwanisa lini kukondweresa Mulungu.

⁹ Tsono imwe mulikuteweza lini thupi koma Mzimu Wakucena, penu cadidi Mzimu wa Mulungu umbakhala mwa imwe. Ndipo, penu munthu alibe Mzimu wa Krixtu, omweyo ngwa Krixtu lini. ¹⁰ Tsono penu Krixtu ali mwa imwe, napo thupi ndakufa, thangwe ra bza kuphonya, tsono Mzimu Wakucena umbakupasani moyo thangwe ra kulungamisidwa. ¹¹ Ndipo penu Mzimu wa Ule omwe adalamusa Jesu kwa wakufa umbakhala mwa imwe, Iye omwe adalamusa Krixtu kwa wakufa an'dzapasambo moyo mathupi yanu yomwe yambafa kudzera mwa Mzimu wace omwe umbakhala mwa imwe.

¹² Na tenepo abale, tina mangawa sikuti kwa

thupi kuti tifambe ticitewezera bza thupiro. ¹³ Nakuti mukafamba mucitewezera bza thupi mun'dzafa, tsono penu mun'tewezera bza Mzimu muciphesa mabasa ya thupi, mun'dzakhala na moyo. ¹⁴ Thangwe wentse omwe an'tsogoleredwa na Mzimu wa Mulungu ni wana wa Mulungu. ¹⁵ Pakuti imwepo mulibe kutambira m'zimu wakukucitani anyagirinya kuti mugope papsa, tsono mudatambira Mzimu omwe udakuyanyani ninga wana, kudzera mwa iwo timbacemera: “Aba, Baba”.* ¹⁶ Iwo M'zimuyo umbacitira umboni m'zimu wathu kuti ife ndife wana wa Mulungu. ¹⁷ Penu ndife wana ni kulewa kuti ndife anyautaka, anyautaka wa Mulungu ndipo anyautaka pabodzi na Krixtu. Penu cadidi timbabonera pabodzi na Iye, tin'dzatambirambo ulemerero pabodzi na Iye.

Ulemerero bwakutsogolo

¹⁸ Ine nin'kumbuka kuti kubonera kwathu kwa ntsiku zino kungandendemezedwe lini na ulemerero bomwe bun'dzawonesedwa mwa ife kut-sogoloku. ¹⁹ Bzakulengedwa bzentse bzin'dikhira na cifundo centse, kuti wana wa Mulungu adzawonesedwe. ²⁰ Pakuti bzakulengedwa bziriku-tongedwa na bzakusaya basa, sikuti mwakufuna kwabzene, tsono thangwe ra kufuna kwa Ule omwe adatonga bzimwebzo, ²¹ mwakudikhira kuti bzakulengedwabzo bzin'dzakhala bzakulomboledwa mu unyagirinya bwa kubvunda, bzi-cidzatambira ufulu buna ulemerero bwa wana wa Mulungu.

* **8:15** Aba: MuciAramaiko ni kulewa kuti baba. CiAramaiko ndico cikhali cirewedwe ca Jezu.

²² Tin'dziwa kuti bzakulengedwa bzentse bzikubulu na kuwawidwa kwa kubala mpaka lero. ²³ Ndipo sikuti bzakulengedwa bzokha, tsono na ifembo, omwe tina Mzimu ninga mphatso yakuyamba, timbabuula m'kati mwathu ticimbadikhira na cifundo centse kuyanyidwa kwathu ninga wana na kulomboledwa kwa thupi lathu. ²⁴ Nakuti mwa cidikhiro cimweco tidapulumusidwa, tsono cidikhiro comwe ciniwoneka ni cidikhiro lini. Mbani omwe an'dikhira cinthu comwe ciniwoneka? ²⁵ Tsono penu tin'dikhira cinthu comwe tiniciwona lini, tin'cidikhira mwakupirira.

²⁶ Ni bzipodzi-bodzi Mzimu Wakucena umbatithandiza pakuwofoka kwathu, nakuti tin'dziwa lini kupemba mwakufunikira, tsono M'zimuyo umbatipembera na kubuula kwakusaya kuleweka. ²⁷ Ndipo Mulungu omwe ambawona m'kati mwa m'tima ambadziwa cakulinga ca Mzimu, thangwe Mzimu umbapemberera wakucena malingana na cifuniro ca Mulungu.

²⁸ Tin'dziwa kuti Mulungu ambaphatisa basa bzinthu bzentse kuti bzipwerese ubwino kuna wale omwe ambam'funa, wale omwe adacemerredwa na cakulinga cace. ²⁹ Pakuti wale omwe Mulungu akhadasankhula kale, adawapambula kuti akhale mwakulingana na mawonekedwe ya Mwana wace, kuti Mwanaceyo akhale wakuyamba pakati pa abale azinji. ³⁰ Ndipo wale omwe akhadasankhula kale, adawacemerambo. Ndipo omwe adacemera, adawalungamisambo. Ndipo omwe

adalungamisa, adawapasambo ulemerero.

Lufoyi la Mulungu

³¹ Kodi tinirewanyani pa bzinthu bzimwebzi? Penu Mulungu ali mbali yathu, mbani an'dzaticunda? ³² Ule omwe alibe kulamba kutipasa Mwana wace caiye, tsono adam'pereka thangwe ra ife tentse, angadzaleke tani kutipasa pabodzi na Iye bzinthu bzentse mwankhombu?

³³ Kodi mbani an'dzapasa mulandu kwa wakusankhulidwa wa Mulungu? Mulungu ndiye ambalewa kuti mbakulungama. ³⁴ Kodi mbani an'dzawamanga mulandu? Ni Krixtu Jezu omwe adafa, maka-maka omwe adamuka kwa wakufa, ali kuboko ladidi la Mulungu, ndipo ambapembererambo ife. ³⁵ Kodi mbani an'dzatimwazanisa mulufoyi la Krixtu? Mabvuto kodi, ayai mphicha, kufambiridwa mbuyo, njala, usiwa, bzakugosva, pinango kuphedwaa?

³⁶ Ninga bzidanembedwa kuti:

“Thangwe ra lifoi na Imwe
ntsiku zentse ambafuna kutipha.

Timbayedwa
ninga mabira
yakuyenda kukaphedwa”†.

³⁷ Tsono pabzinthu bzentsenebzo ndife waku-
posa akundi, kudzera mwa Ule omwe adatifuna.

³⁸ Nakuti nin'dziwisisa cadidi kuti ngakhale impfa
ayai moyo, anju napo mizimu yakuipa, ngakhale

† **8:36** Mas 44:22

bza tsapano ayai bza m'tsogolo, napo mphambvu zinango, ³⁹ ngakhale bzapadzaulu ayai bzapantsi, napo cinthu cinango cakulengedwa cingadzakwanise kutimwazanisa mulufoyi la Mulungu lomwe liri muna Mbuya wathu, Krixtu Jezu.

9

Mulungu na mbumba yace yakusankhulidwa

¹ Ndirikulewa cadidi mwa Krixtu, ndiri kunama lini. Bzakukumbuka bza mum'tima mwangu bzikutsimikiza mwa Mzimu Wakucena kuti ² ndina m'sunamo ukulu na kuwawidwa kwakusaya kumala mum'tima mwangu. ³ Nakuti ine ningadafuna kutembereredwa na Mulungu ndicimwazana na Krixtu, bzingadakhala kuti bzin'bweresa phindu kuna abale wangu omwe ni wa m'tundu wangu, ⁴ mbumba ya Ijirayeri. Iwo adayanyidwa ninga wana. Bzomwe adatambira ni Ulemerero bwa Mulungu, mipangano, kupasidwa kwa M'temo, kutumbiza mu Nyumba ya Mulungu na mipiciro. ⁵ Yawo ni makolo yakutoma, ndipo Krixtu ni wa dzindza lawo mu thupi. Umweyo ni Mulungu padzaulu pa wentse, atumbizidwe kwakuyenda na kuyenda! Amen.

Kulambidwa kwa Ijirayeri kun'kwanirana lini na mipiciro ya Mulungu

⁶ Mbatireke kukumbuka kuti cipicira ca Mulungu cidakhala cakusaya basa. Pakuti ni wentse lini wa dzindza la Ijirayeri omwe ni aIjirayeri. ⁷ Napo akhali wa dzindza la Abrahamu, sikuti wentse adakhala wana wa Abrahamu. Tsono bzidanembedwa kuti: “Dzindza lako lin'dzalewengedwa kucokera mwa

Izaki”*. ⁸ Bzimwebzi ni kulewa kuti, omwe anirewengedwa ninga wana wa Abrahamu caiwo ni wale omwe adabadwa mwa cipiciro ca Mulungu, sikuti wale omwe adabadwa mwa thupi. ⁹ Thangwe fala la cipiciro ndiri: “Panyengo ninga ino nin'dzabwera ndipo Sara an'dzakhala na mwana”†.

¹⁰ Ndipo bziribe kucitika tenepa kwa iye yekha, tsono kwa Rebekambo. Adabala wana awiri wa mamphese wa baba m'bodzi, baba wathu Izaki. ¹¹ Ndipo wanawo akhanati kubalidwa, ngakhale kucita cabwino ayai cakuipa, (kuti cakulinga ca Mulungu ca kusankhula mwana m'bodzi cipitirize, ¹² sikuti kudzera mwa mabasa nee, tsono kwa Ule omwe an'cemera) Mulungu adauza Rabeka kuti: “M'kulu an'dzatumikira m'ng'ono”‡. ¹³ Ninga bzidanembedwa kuti: “Nda-funa Jakobo, tsono ndalamba Ezau”§.

¹⁴ Tsono tinirewanyani? Kodi Mulungu ngwakusaya kulungama? Ni tenepoyo lini!
¹⁵ Pakuti Iye adauza Mozeji kuti:

“Nin'dzacitira cifundo ule
omwe ningafune kumucitira cifundo
ndipo nin'dzacitira ntsisi ule omwe
ningafune kumucitira ntsisi”**.

¹⁶ Na tenepo, bzimbadza lini na kufuna ayai ny-ongo ya munthu, koma na cifundo ca Mulungu.
¹⁷ Nakuti malingana mubzakunemba, Mulungu adauza Falau kuti: “Ine ndakuikha ninga mambo

* **9:7** Jen 21:12 † **9:9** Jen 18:10, 14 ‡ **9:12** Jen 25:23 § **9:13**
Mlk 1:2-3 ** **9:15** Eks 33:19

na citalo cimweci: Cakuti ndiwonese mphambvu yangu mwa iwe, ndipo kuti dzina langu lipalidzidwe padziko lentse”††. ¹⁸ Na tenepo Mulungu ambacitira cifundo ule omwe iye an'funa, ndipo ambaumisa m'tima wa omwe an'funa.

¹⁹ Tsono m'bodzi wa imwepo akandiuza kuti: “Penu ni tenepoyo, Mulungu an'tipasiranyi mulandu? Nakuti mbani angalambe cifuniro cace?”

²⁰ Kodi iwepo ndiwe yani, munthu iwe, kuti ucite makani na Mulungu? Bzingacitike kuti cakuumbidwa cingabvundze omwe adaciumba kuti: “Thangwe ranyi udandiumba tenepa?”‡‡

²¹ Kodi nyakuumba angaleke kukwanisa kuumba cikalango cakuphatisira bzabwino ndipo cinango cakuphatisira bzakunyantsa na dongo libodzi-bodziro?

²² Ni tenepoyombo Mulungu, pakufuna kulatiza ukali bwace na kudziwisa mphambvu zace, adapirira mwakuderekha m'tima kwene-kwene na bzakuumbidwa bzakukalipisa, bzomwe bzikhadakondzekeredwa kuti bzidzongedwe. ²³ Ndipo pakufuna kudziwisa udali bwa ulemerero bwace mu bzakuumbidwa bzomwe bzidatambira cifundo, bzomwe akhadakondzekerera kale kuti bzitambire ulemerero, ²⁴ bzomwe ndife, omwe Iye adacemerambo, sikuti pakati pa aJuda okha, tsono pakatimbo pa omwe ni aJuda lini.

²⁵ Tenepoyombo ninga bzomwe Mulungu adalewa mubukhu la Ozeya kuti:

“Nin'dzacemera ‘mbumba yangu’

†† 9:17 Eks 9:16 ‡‡ 9:20 Iza 29:16, 45:9

omwe akhali rini mbumba yangu,
ndipo ‘wakufunidwa wangu’
omwe akhali rini wakufunidwa”§§,

²⁶ Ndipo:

“Bzin'dzacitika kuti pa mbuto ibodzi-bodziyo
pomwe adawatsimikizira kuti:
‘Imwepo ndimwe lini mbumba yangu’,
iwo an'dzacemerredwa
‘wana wa Mulungu wamoyo’ ”***.

²⁷ Tsono Izaiya adalewa mwakukuwa cipande
ca Ijirayeri kuti:

“Ngakhale kuti mbogo
ya aljirayeri
ingakhale ninga m'cenga wa m'nyandza,
wakusala okha ndiwo
an'dzapulumuka.

²⁸ Pakuti Mbuya an'dzakwanirisa fala lace
padziko lentse,
mwakanfulumize ndipo mwakumaliziratu”.†††

²⁹ Ninga Izaiya akhadalewa kale kuti:

“Penu Mbuya wa acikunda
angadaleka kutisiyira dzindza,
tingadakhala ninga Sodoma,
ndipo ticiringana na Gomora”†††.

Kusaya kukhulupirira kwa Ijirayeri

§§ 9:25 Oze 2:23 *** 9:26 Oze 1:10 ††† 9:28 Iza 10:22, 23
††† 9:29 Iza 1:9

³⁰ Tinirewanyi tsapano? Omwe ni aJuda lini, akhanyang'ana lini kulungamisidwa, tsono adadzalungamisidwa kudzera mwa cikhulupiriro, ³¹ tsono Ijirayeri omwe akhanyang'ana M'temo omwe ungadawabweresera kulungamisa, alibe kuukwanisa. ³² Thangwe ranyi? Thangwe akhaunyang'ana lini na cikhulupiriro, tsono na mabasa yawo. Iwo adagwa na “mwala wakugwegwedusa”. ³³ Ninga bzipidanembedwa kuti:

“Ndirikuikha muSiyau
mwala wakugwegwedusa,
tsendwa lomwe lin'citisa kuti agwe,
ndipo ule omwe an'dzamukhulupirira
an'dzabva lini manyazi”§§§.

10

¹ Abale, cifuniro ca m'tima wangu na m'pembo wangu kuna Mulungu ku cipande ca aIjirayeri ni cakuti iwo apulumusidwe. ² Ningacite umboni bwakuti iwo ambabzipereka kuna Mulungu, tsono kubzipereka kwawo alibe kukucita mwakubvesesa. ³ Pakuti mwakusaya kudziwa kulungamisa kwa Mulungu adakanyang'ana kwawo, alibe kubzicepesa kuna kulungamisa kwa Mulungu. ⁴ Thangwe kumala kwa M'temo ni Krixtu, kuti alungamise wentse omwe an'khulupirira.

Cipulumuso ni ca wentse

§§§ 9:33 Iza 8:14, 28:16

5 Pakuti Mozeji adanemba bza cirungamo comwe cinicokera mwa M'temo tenepa: “Munthu omwe an'dzacita bzinthu bza m'temoyo an'dzakhala na moyo kudzera mwa ibzo”*. 6 Tsono bza cirungamo comwe cin'dzera mwa cikhulupiriro bzimbalewa tenepa: “Leka kubzibvundza mum'tima mwako kuti: ‘Mbani an'dzakwira kudzulu?’† (Ndiko kuti abulukise Krixtu). 7 Ayai ‘Mbani an'dzapolika m'dindi?’”‡ (Ndiko kuti akwirise Krixtu kucoka pakati pa wakufa). 8 Tsono ni ciyani comwe Bzakunemba bzimbalewa? “Fala liri pafupi na iwe, liri pamulomo pako na mum'tima mwako”§, iri ni fala la cikhulupiriro lomwe tirikupalidza. 9 Peni iwepo un'tawira na mulomo wako kuti Jezu ni Mbuya, ucikhulupirira mum'tima mwako kuti Mulungu adamulamusa kwa wakufa, un'dzapulumusidwa. 10 Pakuti munthu ambakhulupirira na m'tima kuti alungamisiidwe ndipo na mulomo ambatawira kuti apulumusidwe. 11 Ninga momwe Bzakunemba bzikulewa kuti: “Wentse ule omwe an'dzamukhulupirira an'dzabva lini manyazi”**. 12 Na tenepo, palibe kusiyana pakati pa aJuda na omwe ni aJuda lini, pakuti Mbuya m'bodzi-mbodziyo ni Mbuya wa wentse, ndipo ambadalisa kwene-kwene wentse omwe anim'pemba, 13 thangwe “Wentse ule omwe an'pemba dzina la Mbuya an'dzapulumusidwa”††.

* 10:5 Lev 18:5 † 10:6 Deu 30:12 ‡ 10:7 Deu 30:13 § 10:8 Deu 30:14 ** 10:11 Iza 28:16 †† 10:13 Jow 2:32

Kodi anga ¹⁴ pembe tani kuna ule omwe anim'khulupirira lini? Ndipo angakhulupirire tani kuna ule omwe akanati kumubva kulewalewa? Ndipo angabve tani pakasaya kuwoneka wakupalidza? ¹⁵ Ndipo angapalidze tani akasaya kutumidwa? Ninga bzidanembedwa kuti: “Ni bzabwino tani kuwona wakupalidza Mafala Yabwino acifika!”^{‡‡}

¹⁶ Tsono ni wentsene lini adabvuma mafala yabwino. Nakuti Izaiya alikulewa kuti: “Mbuya, mbani adakhulupirira mafala yathu?”^{§§} ¹⁷ Na tenepo, cikhulupiriro cimbabwera mwa kubva mafala, ndipo mafalayo yambabwera mwakupalidza bza Krixtu. ¹⁸ Tsono ine nin'bvundza kuti: Kodi iwo alibe kuyabva? Inde, adayabva cadidi, pakuti:

“Fala lace lidabveka
kumphimpha zentse za dziko
ndipo mafala yace
yadafika mpaka kudamalira dziko”.^{***}

¹⁹ Nin'bvundza pomwe kuti: Kodi Ijirayeri alibe kubvesesa? Mozeji ndiye adayamba kutawira adati:

“Nin'dzacita kuti mukhale na njiru
kwa omwe ni mbumba yangu lini.
Ine nin'dzakukalipisani
kudzera mwa mbumba ibodzi
yakusaya ndzeru”^{†††}.

^{‡‡} **10:15** Iza 52:7 ^{§§} **10:16** Iza 53:1 ^{***} **10:18** Mas 19:4

^{†††} **10:19** Deu 32:21

20 Ndipo Izaiya adakadziwisa mwakulimba m'tima bзомwe Mulungu akhadalewa kuti:

“Ndidagumanidwa na omwe akhandinyang'ana lini.
Ndidabziratiza kuna wale omwe akhandibvundza lini”.^{‡‡‡}

21 Tsono kucipande ca Ijirayeri, Iye adati:

“Ntsiku yentse
ndidapfuthula manja kwa mbumba yakusaya kubvera ndipo ya makani”^{§§§}.

11

Wakusala wa Ijirayeri

¹ Ndipo nin'bvundza kuti: Kodi Mulungu adalamba mbumba yace? Ni tenepoyo lini! Inembo ndine muljirayeri, dzindza la Abrahamu, mtundu wa Benjami. ² Mulungu alibe kulamba mbumba yace, yomwe akhadaisankhula kale. Ayai imwepo mun'dziwa lini momwe Eriya adadandaulira Mulungu thangwe ra Ijirayeri, ninga momwe Bzakunemba bzimbalewa? ³ “Mbuya, iwo adapha apolofita wanu ndipo adapfundza maguwa yanu. Ndasala ndine ndekha ndipo tsapano alikunyang'ana kupha ine”.* ⁴ Tsono Mulungu adamutawira tani? “Ndabzikoyera amuna bzulu bzinomwe (7:000) omwe alibe kugodamira Bahali”† ⁵ Tenepoyo

^{‡‡‡} 10:20 Iza 65:1 ^{§§§} 10:21 Iza 65:2 * 11:3 1Az 19:10, 14

† 11:4 1Az 19:18

tsapano lino alipombo wanthu wakusala omwe adasankhulidwa mwa nkhombo. ⁶ Ndipo penu kusankhulidwako kudacokera mwa nkhombo, ni mwa mabasa lini pomwe. Bzingadakhala terepoyo, nkhombo zingadakhala lini pomwe nkhombo.

⁷ Tsapano tinirewanyi? Ijirayeri alibe kukwanisa bzomwe akhanyang'ana, tsono wakusankhulidwa adabzikwanisa. Anango adaumisidwa mitima, ⁸ ninga momwe bzipidanembedwa kuti:

“Mulungu adawapasa mitima
yakusaya kubvesesa bzinthu,
maso kuti aleke kuwona,
makutu kuti aleke kubva,
mpaka lero”[‡]

⁹ Ndipo David adati:

“Uzokoto bwawo
busanduke
nyambo na diwa,
cakugwegwedusa ndipo nyathwa kwa iwo.

¹⁰ Maso yawo yakhale na mdima
kuti aleke kuwona
ndipo misana yawo ikhale yakukotama
nthawe zentse”[§].

Cipulumuso ca omwe ni aJuda lini

¹¹ Nin'bvundza pomwe kuti: Kodi adagwegweduka kuti agwe acisaya kulamuka pomwe? Ni tenepoyo lini! Tsono thangwe ra kuchola M'temo kwawo, cipulumuso cidabwera kuna omwe ni

[‡] **11:8** Deu 29:4; Iza 29:10 **§ 11:10** Mas 69:22; Mas 69:23

aJuda lini, kuti cibwerese njiru kuna aJirayeri. ¹² Tsono penu kuchola M'temo kwawo kwabw-
eresa udali kuna dziko, ndipo kusaya kukwanisa
kwawo kwabweresa udali kuna omwe ni aJuda
lini, ni cadidi kuti kubwerera kwa aJuda wentse
kun'dzabweresa bzakuposa kwene-kwene!

¹³ Ndiri kulewa kuna imwe, omwe ndimwe
lini aJuda. Pakuwona kuti ndine m'tumiki wa
omwe ni aJuda lini, nin'tumbiza basa langu,
¹⁴ na cidikhiro cakuti pinango ndinyose njiru
kuna mbumba yangu caiyo ndipo ndipulumuse
anango mwa iwo. ¹⁵ Pakuti penu kulambiwa
kwawo kudabweresa cijanano kuna dziko,
n'ciyani cin'dzacitika pakubvumiwa kwawo,
ni moyo lini pakati pa wakufa? ¹⁶ Ndipo penu
cipande ca cakumunya comwe cin'perekedwa
kwa Mulungu ni cakucena, cakumunya centse
ni cakucenambo. Penu muzi ni wakucena,
mithambi ni yakucenambo.

¹⁷ Penu mithambi inango idagwatidwa, ndipo
iwepo omwe ndiwe m'Juda lini pakukhala
olivera wa m'thengo udalumikidzidwa pakati
pa winango ndipo tsapano un'cita mbali ya
madzi yabwino yomwe yan'coka kumuzi wa
olivera wakubzalidwa, ¹⁸ leka kunyozera
mithambi imweyo. Ukabzicita, dziwa kuti
ndiwepo lini omwe uli kudyesa muzi, tsono
muzi uli kudyesa iwepo. ¹⁹ Ndipo iwepo
ungadzalewe kuti: “Mithambi idagwatidwa, kuti
ine ndirumikidzidwe”. ²⁰ Ni cadidi. Tsono iwo
adagwatidwa thangwe ra kusaya kukhulupirira,
ndipo iwepo un'pitiriza kuima thangwe ra
cikhulupiriro. Leka kubzikuza, tsono gopa.

21 Pakuti penu Mulungu alibe kulekerera aJuda omwe ali ninga mithambi yacibalidwe, an'dzalekererambo lini iwepo.

22 Na tenepo, wona cifundo na kuuma m'tima kwa Mulungu: Kuuma m'tima kuna wale omwe adagwa, tsono cifundo kuna iwe, ukapitiriza kuteweza cifundo cace. Ukasaya kuteweza bzimwebzi, iwepo un'dzagwatidwambo.

23 Ndipo kuna iwo angaleka kupitiriza kusaya kukhulupirira an'dzalumikidzidwa, pakuti Mulungu an'kwanisa kuwalumikidza pomwe.

24 Penu iwepo udagwatidwa kwa olivera wa m'thengo mwacikhalidwe ndipo mwakusaya kuteweza cikhalidwe udalumikidzidwa kuna olivera wakubzalidwa, ni cadidi-retu kuti mithambi yace yacikhalidwe in'dzalumikidzidwa pa olivera wace caiye!

AJirayeri wentse an'dzapulumusidwa

25 Abale, nin'funa lini kuti musaye kudziwa cintsintsi cimweci, kuti muleke kubziyesa adziwi. Cipande cibodzi ca aJirayeri cidauma mitima mpaka kukwana mbogo yentse ya omwe ni aJuda lini. 26 Pamwepo, aJirayeri wentse an'dzapulumuka, ninga bzipanembedwa kuti:

“M'pulumusi an'dzabwera kucokera kuSiyau,
omwe an'dzacosa bzakuipa
kuna dzindza la Jakobo

27 Ndipo cimweci ndico** cipangano cangu
na iwo
pomwe nin'dzacosa

** 11:27 Ayai cin'dzakhala.

bzakuphonya bzawo”††.

28 Thangwe ra kulamba Mafala Yabwino, aJuda ni anyamadulanthaka wa Mulungu kuti imwe omwe ndimwe aJuda lini mupindule. Tsono thangwe ra kusankhuliwa na Mulungu, iwo ni wakufunika wace thangwe ra makolo yakutoma, 29 nakuti mphatso na kucemera kwa Mulungu ambacosa lini. 30 Pakuti tenepoyo ninga imwepo omwe kale mukhali wakusaya kubvera Mulungu tsapano mwatambira cifundo kudzera mwa kusaya kubvera kwawo, 31 ni tenepoyombo tsapano iwo asanduka wakusaya kubvera kuti atambirembo cifundo tsapano, kudzera mwa cifundo ca Mulungu kwa imwe. 32 Pakuti Mulungu adasandusa wentse kuti akhale anyam'kawoko wa kusaya kubvera, kuti alatize cifundo kuna wentse.

Nyimbo yakutumbiza Mulungu

33 Cuma ca Mulungu ni cikulu kwene-kwene
ndzeru zace
na kudziwa kwace ni bzikulu cadidi!
Mbani angafokotoze
kutonga kwace
mbani angadziwe
njira zace?

34 “Mbani tsono adadziwa ndzeru
za Mbuya?

Ayai mbani akhali wakumuyeruzza?”‡‡

35 “Ayai mbani omwe adayamba kum'pasa
kuti adzabwezeredwe?”§§

†† 11:27 Iza 27:9, 59:20-21, Jer 31:24, 33 ‡‡ 11:34 Iza 40:13

§§ 11:35 Job 41:11

³⁶ Thangwe kucokera kwa Iye na kudzera mwa Iye
na kuna Iye ni bzinthu bwentse.
Kwa Iye ukhale ulemerero
wakusaya kumala! Ameni.

12

Moyo upsa mwa Krixtu

¹ Tenepo abale, nin'kukumbirani thangwe ra
cifundo ca Mulungu kuti mumbapereke mathupi
yanu ninga ntsembe yamoyo, yakupambulidwa
ndipo yakukomera Mulungu, kumweku ndiko ku-
tumbiza kwakuthemera komwe mucite kuna Mu-
lungu. ² Lekani kulinganira na makhalidwe ya
dziko lino, tsono mukhale wakusandulika kudz-
era mwa kukondza papsa m'mitima mwanu kuti
mukazindikire cifuniro ca Mulungu comwe ni
cabwino, cakukoma na cakulungama.

³ Pakuti thangwe ra nkhombo zomwe
ndapasidewa, ndirikukuuzani mwentse kuti
paleke kuwoneka omwe an'kumbuka bza
iye yekha acipitirira bzomwe bzin'themera
kukumbuka, tsono akumbuke mwakubzicepesa
malingana na kukula kwa cikhulupiriro comwe
Mulungu adam'pasa. ⁴ Pakuti tenepoyo, ninga
thupi libodzi lina bziwalo bzizinji, ndipo bziwalo
bzimwebzo bzimbaphata lini basa libodzi-
bodzi, ⁵ ni tenepoyombo, ife omwe ndife azinji
timbakhala thupi libodzi mwa Krixtu ndipo
ciwalo ciri-centse cidaphatana na bzindzace.

⁶ Tsono tina mphatso zakusiyana-siyana
malingana na nkhombo zomwe tidapasidewa.
Penu winango ana mphatso ya kupolofita,

aiphathise basa malingana na mucikhulupiro cace. ⁷ Penu mphatso yako ni yakutumikira, tumikira! Penu ni yakupfundzisa, pfundzisa! ⁸ Penu ni yakulimbikisa, cita tenepo! Penu ni yakupereka, pereka na m'tima wentse! Penu ni yakutsogolera, tsogolera mwakubzipereka! Penu ni yacifundo, cita na m'pfatso!

Bza lufoi

⁹ Kufunana kukhale kwacadidi. Wengani cakuipa, funani cabwino. ¹⁰ Funanani wina na mwandzace na lufoi la paubale. Lemekezani andzanu kuposa kubziremekeza imwe mwekha. ¹¹ Phatani basa lekani kukhala wautofu, tumikirani Mbuya na m'tima wentse. ¹² Kondwerani mwakudikhirira, khalani wakupirira pamabvuto, limbikirani kupemba. ¹³ Pasani kuna wakupambulidwa bзомwe alibe. Mutambire alendo.

¹⁴ Dalisani omwe an'kufambirani m'mbuyo. Adaliseni, lekani kuwatemberera. ¹⁵ Pfatsani na omwe alikupfatsa, lirani na omwe alikulira. ¹⁶ Khalani wakubverana wina na mwandzace. Lekani kubzikuza, tsono funani wanthu wakunyozeka.* Lekani kukhala adziwi pamaso panu.

¹⁷ Leka kubwezera ali-yentse cakuipa na cakuipa. Limbikani kucita bзомwe wentse ambabziwona kuti ni bзabwino. ¹⁸ Citani ciritentse comwe cikwanisika kuna imwe, kuti mukhale mwa ufulu na wentse. ¹⁹ Wakufunika, lekani kubwezera cakuipa, tsono pasani m'pata kuna ukali bwa Mulungu, thangwe

* **12:16** Ayai “Lekani kubzikuza, tsono bvumani mabasa yakunyozeka”.

bzidanembedwa kuti: “Kubwezera ni kwangu, ine nin'dzabwezera”†, alewa Mbuya. ²⁰ Tsono citani ninga bzidanembedwa kuti:

“Penu nyamadulanthaka wako ana njala, mupase cakudya.

Penu ana nyota, mupase madzi amwe.

Ukacita bzimwebzi, iwe un'dzagwezeka masimbe ya moto

pam'solo pace”‡.

²¹ Lekani kubzilekerera mucikundidwa na cakuipa, tsono kundani cakuipa na cabwino.

13

Kubvera atongi

¹ Munthu ali-yentse bzin'funika kuti abvere atongi wa boma, thangwe palibe utongi omwe ulibe kucokera kuna Mulungu, ndipo atongi omwe alipo adaikhidwa na Iye. ² Na tenepo, ule omwe an'sandulikira atongi alikusandulikira bзомwe Mulungu adaikha, ndipo wale omwe an'cita bzimwebzi an'bzibweresera nyathwa.

³ Nakuti atongi mbawaleke kugopedwa, koma kwa wale omwe an'cita bzakuipa. Kodi un'funa kukhala wakusaya mantha kuna m'tongi? Cita bzabwino ndipo iye an'dzakupasa ulemerero.

⁴ Thangwe m'tongi alikutumikira Mulungu kuti akubweresere ubwino. Tsono penu iwe un'cita bzakuipa, khala na mantha, nakuti m'tongi anyamula lini cisenga mwakusaya thangwe. Iye ni wakutumikira wa Mulungu, ambapasa

† 12:19 Deu 32:35 ‡ 12:20 Mal 25:21-22

nyathwa ule omwe an'cita cakuipa. ⁵ Na tenepo, bzin'funika kuti tikhale wakubvera atongi sikuti thangwe ra kugopa nyathwa kokha napombo thangwe ra bzakukumbuka bza mum'tima.

⁶ Ndipopo imwe mumbaperekambo ntsonkho, thangwe atongi ni wakutumikira wa Mulungu, nthawe zentse ali pabasa limweri. ⁷ Lipirani m'bodzi na m'bodzi comwe ni cakumuthemera: Peni ni m'tsonkho, m'tsonkho. Peni ni kulipira, kulipira. Peni ni kugopa, kugopa. Peni ni ulemu, ulemu.

Lufoi kuna mwandzako

⁸ Lekani kukhala na mangawa kuna winango, pokha-pokha kufunana winango na mwandzace, thangwe ule omwe an'funa mwandzace an'teweza M'temo. ⁹ Nakuti mitemo irikulewa kuti: “Leka kucita upombo”, “Leka kupha”, “Leka kuba”, “Leka kusirira”*, ndipo m'temo unango uli-wentse umbafotokozedwa kudzera mwa mafala aya: “Funa mwandzako ninga umbabzifunira iwe wekha”†. ¹⁰ Lufoi limbabweresa lini cakuipa kuna mwandzathu. Na tenepo lufoi ni kukwanirisa M'temo.

¹¹ Citani bzimwebzi, mucidziwisisa nthawe yomwe tiri ino. Yakwana nthawe yakuti imwe mulamuke m'tulo, thangwe tsapano kupulumusidwa kwathu kuli pafupi-fupi kuposa pomwe tidakhulupirira. ¹² Usiku buli pafupi kumala, masikati yalikubwera. Na tenepo, mbatisiyeni kumbali mabasa ya m'dima ndipo tibvale bzitsulo bza nkhondo bza cibvuniko.

* **13:9** Eks 20:13-15, 17, Deu 5:17-19, 21 † **13:9** Lev 19:18

¹³ Tifambe mwakufunikira ninga omwe an'famba padangwerewera, siyani kuledzera nee, sikuti bzaupombo na bzakunyantsa, sikuti mwa ndewo na njiru. ¹⁴ Tsono bvalani Mbuya Jezu Krixtu, ndipo lekani kukumbukira bzathupi, muleke kucita bzakufuna bzace.

14

Leka kupasa mulandu m'bale wako

¹ Tambirani bwino omwe ni wakuwofoka pa cikhulupiro, lekani kucita naye makani pa bzomwe iye alikukumbuka. ² M'bodzi an'bvuma kuti bzentse anidya, tsono wakuwofoka an'kumbuka kuti anidya bzamasamba bzokha. ³ Ule omwe anidya bzentse mbaleke kunyoza omwe anidya lini, ndipombo omwe anidya lini mbaleke kupasa mulandu omwe anidya bzentse, thangwe Mulungu adamutambira. ⁴ Ndiwe yani iwepo kuti upase mulandu nyagirinya wa mwenekaciro? Penu aniimirira ayai anigwa, an'dziwa ni mbuya wace. Tsono an'khala adaimirira, thangwe Mbuya ana mphambvu za kumulimbisa.

⁵ Pana omwe ambakumbuka kuti ntsiku zingango ni zakufunika kuposa zina, pana omwe ambakumbuka kuti ntsiku zentse ni zakulingana. M'bodzi na m'bodzi abzitsimikizire yekha mum'tima mwace. ⁶ Ule omwe aniwona ntsiku inango ninga yakufunika, ambacita bzimwebzo kwa Mbuya. Ule omwe anidya nyama, ambadya mwa Mbuya nakuti an'tenda Mulungu. Ndipo ule omwe anidya lini, ambaleka mwa Mbuya ndipo ambatenda kuna Mulungu. ⁷ Nakuti palibe mwa

ife omwe ambakhala na moyo kwa iye yekha, ndipo palibe mwa ife omwe ambafa kwa iye yekha. ⁸ Penu tina moyo, tina moyo kwa Mbuya. Penu tidafa, tidaferambo Mbuya. Tenepoyo, tingakhale na moyo ayai kufa, ndife wa Mbuya.

⁹ Nakuti Krixtu adafa aciramuka thangwe rakuti akhale Mbuya napo kwa wakufa ngakhale kwa wamoyo. ¹⁰ Na tenepo, thangwe ranyi iwepo un'pasa mulandu m'bale wako? Ndipo winangowe thangwe ranyi umbanyoza m'bale wako? Nakuti tentse tin'dzawoneka patsogolo pa Mulungu kuti titongedwe. ¹¹ Thangwe bžidanembedwa kuti:

“Mbuya alewa kuti:

‘Ine caiye ndabzirumbirira kuti patsogolo pa Ine mabondo yentse yan'dzagodama, ndipo malirime yentse yan'dzatawira kuti ndine Mulungu’*”.

¹² Tenepoyo, m'bodzi na m'bodzi wa ife an'dzabzitawirira yekha kuna Mulungu.

¹³ Na tenepo, mbatireke kupasa mulandu andzathu. Pambuto ya bżimwebzi, tsimikizani kuti mun'dzaikha lini mwala wakugwegwedusa m'bale wanu ayai kum'gwesesa mu bżakuphonya.

¹⁴ Pakukhala ine mwa Mbuya Jezu, nin'dziwisisa kuti palibe cinthu comwe ni cakusaya kucena mwa ico cokha, tsono penu winango an'kumbuka kuti ni cakusaya kucena, kwa iye ni cakusaya kucena. ¹⁵ Penu m'bale wako an'dodoma thangwe

* **14:11** Iza 45:23

la comwe unidya, pamwepo ulikuteweza lini lufoi. Leka kutaikisa m'bale wako, omwe Krixtu adam'fera, thangwe ra cakudya cako. ¹⁶ Lekani kucitisa kuti winango alewe kuti ni bzakuipa, bzomwe ni bzabwino kwa imwe. ¹⁷ Nakuti mUmambo bwa Mulungu, cakufunikira sikuti ni cakudya ayai cakumwa, koma cirungamo, m'tendere na kupfatso mwa Mzimu Wakucena. ¹⁸ Ule omwe an'tumikira Krixtu tenepayu ni wakukondweresa Mulungu ndipo wanthu animutawirira.

¹⁹ Ndipopo tsapano, mbatiteweze bzentse bzomwe bzin'bweresa m'tendere na bzomwe tinirimbikisana nabzo winango na mwandzace mucikhulupiriro. ²⁰ Lekani kudzonga mabasa ya Mulungu thangwe ra kudya. Cakudya centse ni cakucena, tsono ni kuipa kudya ciricentse comwe cin'phonyesa anango. ²¹ Ni bzabwino kuleka kudya nyama napo kumwa vinyu, ngakhale kucita cinthu cinango comwe cingaphonyese m'bale wako.†

²² Tenepoyo, cikhulupiriro comwe unaco pa bzinthu bzinwebzi, cipitirize pakati pa iwe na Mulungu. Wakudala munthu omwe an'bzipasa lini mulandu mum'tima pa bzinthu bzomwe an'tawira. ²³ Tsono omwe anipenuka, akadya an'dzamangidwa mulandu thangwe anidya lini na cikhulupiriro. Ndipo bzentse bzomwe bzini-coka lini mwa cikhulupiriro ni kuphonyera Mulungu.

† **14:21** Cingaphonyese m'bale wako: Bzakunemba bzinango bza kale bzimbathumizira kuti: “Ayai kugwesa, ayai kuwofokesa”.

15

Lufoi kuna anango

¹ Ife omwe tidalimbika mbatipirire kuwofoka kwa omwe alibe kulimba, ndipo mbatireke kubzikondweresa ife tekha. ² M'bodzi na m'bodzi wa ife mbakondwerese mwandzace pakum'citira bzabwino, kuti akule mucikhulupiro. ³ Nakuti napombo Krixtu alibe kubzikondweresa Iye yekha, tsono ninga bzidanembedwa kuti: “Kunyoza kwa wale omwe akhakunyoza kudagwera ine*.” ⁴ Thangwe bzentse bzomwe bzidanembedwa kale-kale, bzidanembedwera kutipfundzisa, kuti kudzera mwa kupirira na kulimbikisidwa mwa Bzakunemba tikhale na cidikhiro.

⁵ Mulungu wa kupirira na kutsangalaza akupaseni m'tima wakuphatana, kutewezera Krixtu Jezu, ⁶ kuti mwa m'tima ubodzi na fala libodzi imwe mutumbize Mulungu, Baba wa Mbuya wathu Jezu Krixtu.

⁷ Na tenepo, tambiranani wina na mwandzace, bzibodzi-bodzi ninga Krixtu adakutambirani kuti Mulungu atumbizidwe. ⁸ Nakuti ine nin'kuuzani kuti Krixtu adaikhidwa ninga wakutumikira wa omwe ni wa m'sinda wa m'gwato, thangwe ra kukhulupirika kwa Mulungu, kuti atsimikize cipi-ciro comwe adacita kuna makolo yathu ⁹ kuti omwe ni aJuda lini atumbize Mulungu thangwe ra ntsisi zace, ninga bzidanembedwa kuti:

“Ndipopo ine nin'dzakutumbizani pakati pa omwe ni aJuda lini.

* 15:3 Mas 69:9

Nin'dzaimbira dzina lanu nyimbo†”.

10 Ndipo alikulewa pomwe kuti:

“Imbani mwakupfantsa, imwe omwe ndimwe
aJuda lini,
pabodzi na mbumba ya Mulungu‡”.

11 Napombo alikuti:

“Tumbizani Mbuya,
imwe mwentse omwe ndimwe lini aJuda.
Imbani nyimbo zakutumbiza Iye
mbumba zentse”§.

12 Ndipo Izaiya alikulewambo kuti:

“An'dzabwera m'bodzi wa dzindza** la Jese,††
omwe an'dzaimirira
kuti adzatonge omwe ni aJuda lini,
ndipo iwo
an'dzadikhirira Iye‡‡”.

13 Ndipo Mulungu wa cidikhiro akudzazeni
na kukondwera kwentse na m'tendere
pakum'khulupirira Iye, kuti cidikhiro canu
cikhale na m'pololo kudzera mwa mphambvu
ya Mzimu Wakucena.

*Paulo nthena ya Mulungu kuna omwe ni aJuda
lini*

† 15:9 2Sa 22:50; Mas 18:49 ‡ 15:10 Deu 32:43 § 15:11 Mas
117:1 ** 15:12 MuciGiriki mudanembedwa kuti: “Un'dzabwera
muzi”. †† 15:12 Jese akhali baba wa Davidi, mambo wa Ijirayeri.
‡‡ 15:12 Iza 11:10

¹⁴ Abale wangu, ine caiye nin'dziwisisa kuti imwe muna ubwino, mudadzala na udziwi bwentse, ndipo mun'kwanisa kuyeruzana wina na mwandzace. ¹⁵ Tsono pankhani zinango, ine ndakunemberani mwakulimba m'tima, makamaka kuti ndikukumbuseni papsa, thangwe ra nkhombo zomwe Mulungu adandipasa, ¹⁶ zakukhala wakutumikira wa Krixtu Jezu kuna omwe ni aJuda lini, ndiciphata basa la unyantsembe mwa kupalidza Mafala Yabwino ya Mulungu, kuti omwe ni aJuda lini akhale ntsembe yakubvumidwa na Mulungu, yakucenesedwa na Mzimu Wakucena.

¹⁷ Na tenepo nimbasamwirira mwa Krixtu Jezu, pa basa lomwe ndirikucita kuna Mulungu.

¹⁸ Nakuti ningakwanise lini kukhwimika kufotokoza cinthu ciri-centse, kuposa bzomwe Krixtu adacita kudzera mwa ine m'mafala na m'macitidwe, kuti nditenge omwe ni aJuda lini abvere Mulungu, ¹⁹ kudzera mwa mphambvu ya bzizindikiro na bzidabwiso, ndipo kudzera mwa mphambvu ya Mzimu wa Mulungu. Na tenepo, kuyambira kuJerusalema na m'mbali mwace mpaka ku cigawo ca Iliriko§§, ndidamaliza kupalidza Mafala Yabwino ya Krixtu.

²⁰ Nthawe zentse ndidalimbikira kupalidza Mafala Yabwino m'mbuto zomwe Krixtu akhanati kudziwika, mwakuti ndireke kulingana na munthu wakumanga nyumba padzulu pa alisese ya munthu winango. ²¹ Tsono ninga bzidanembedwa:

§§ **15:19** Mphimpha za kumacokero dzuwa za kunyandza yakucemeredwa Adriyatiko.

“An'dzamuwona wale omwe
 akhanati kubva bza Iye
 ndipo wale omwe akhanati kubva bza Iye
 an'dzabvesesa”***.

²² Ndipopo kazinji kentse ndidapingizidwa kuti ndifike kuna imwe.

Citalo ca Paulo cakukazunga kuRoma

²³ Tsono tsapano, ndatamaliza basa langu mphimpha zakuno ndipo na kufuna kukuzungirani kuyambira kale, ²⁴ nin'cita citalo ndikayenda kudziko la Xipanya. Nin'dikhira kudzakuzungirani pakuyenda ndicidzathandizidwa pa ulendo bwangu kuyenda kumweko, ndatakondwa na kukhala namwe ntsiku pang'ono. ²⁵ Tsapano ndirikuguduka kuyenda kuJerusalema kukatumikira mbumba ya Mulungu. ²⁶ Nakuti magereja ya kucigawo ca Masedonya na Akaya yadapangana kuthandiza mwakukondwa wakusauka pakati pa mbumba ya Mulungu ya kuJerusalema. ²⁷ Yadapangana kucita bzimwebzi ndipo cadidi iwo ana mangawa kuna mbumba ya Mulungu ya kuJerusalema. Nakuti penu omwe ni aJuda lini adacitambo mbali pa bzinthu bza uzimu bza aJuda bzin'funikambo kuti awathandize na bzinthu bzawo bza uthupi. ²⁸ Pakuti ndikamaliza basa limweri ndicitsimikiza kuti iwo atambira mphatsoyo, nin'dzayenda kuXipanya ndipo nin'dzakuzungirani pakuyenda. ²⁹ Nin'dziwa kuti pakukuzungirani nin'dzabweresa madaliso mazinji ya Krixtu.

*** 15:21 Iza 52:15

³⁰ Ndirikukukumbirani abale, mwa Mbuya wathu Jezu Krixtu, napombo mwa lufoi la Mzimu Wakucena, kuti pabodzi na ine mupembe na m'tima wentse kuna Mulungu pa cipande ca ine. ³¹ Pembani kuti ine ndikhale wakutsudzuka kwa wakusaya kubvera wa kuJudeya, ndipo kuti thandizo langu muJerusalema likhale lakutawiridwa na mbumba ya Mulungu, ³² mwakuti mwa cifuniro ca Mulungu ine ndiwazungire mwakumpfatsa ndipo ndidzapume pabodzi na imwe. ³³ Ndipo Mulungu wa m'tendere akhale na imwe mwentse. Amen.

16

Paulo an'tumiza mamuko kuna abale wa kuRoma

¹ Ndirikukudziwisani kuti Febe ni mpfumakazi yathu, diyakoni* wa gereja ya kuKenkereya. ² Ndirikukumbira kuti mum'tambire mwa Mbuya ninga bzin'themera wakucena, ndipo mum'thandize pa bзомwe angasaye, pakuti ambathandiza wanthu azinji, napo na inembo.

³ Pasani kulimba Pirisira na Akwira†, andzangu wa basa mwa Krixtu Jezu. ⁴ Akhadakondzeka kupereka moyo wawo kuti apulumuse moyo wangu. Sikuti ndine ndekha dirikutenda kuna iwo, tsonombo magereja yentse ya omwe ni aJuda lini.

* **16:1** Diyakoni: Ayai waktumikira. † **16:3** Akwira akhali mwamuna wa Pirisira. Wonani mulivu la Mab 18:2,18,26.

- 5 Limbisanimbo gereja yomwe imbakonczana panyumba pawo.
Limbisani m'bale wangu wakufunika Epeneto, omwe adayamba kutendeuka kuna Krixtu kucigawo ca Aziya.
- 6 Limbisani Maliya omwe adaphata basa kwene-kwene pacipande canu.
- 7 Limbisani Andoroniko na Juniya adzindza wangu, omwe akhali m'kawoko na ine. Iwo ni wambiri pakati pa atumiki‡, ndipo akhadatendeuka kuna Krixtu ine ndikanati.
- 8 Limbisani Ampiriyato, m'bale wangu wakufunika mwa Mbuya.
- 9 Limbisani Urubano, mwandzathu wa basa mwa Krixtu, na m'bale wangu wakufunika Xitaki.
- 10 Limbisani Aperesi, wakutawiridwa mwa Krixtu.
Limbisani omwe ni wa nyumba ya Arixitobulo.
- 11 Limbisani Herodiyau, m'dzindza wangu.
Limbisani wa m'nyumba ya Nalisiziyo omwe ali mwa Mbuya.
- 12 Limbisani Trifena na Trifoza, mpfumakazi zomwe zin'phata basa kwene-kwene mwa Mbuya.
Limbisani wakufunika Periside, mpfumakazi yomwe idaphata basa kwene-kwene mwa Mbuya.
- 13 Limbisani Rufu, wakusankhulidwa mwa Mbuya, na mai wace, omwe ambakhala ninga mai wangumbo.

‡ 16:7 Atumiki amwewa akhali atumiki basi, akhali lini ninga Paulo ayai winango khumi na m'bodzi.

- 14 Limbisani Asinkirito, Feregonte, Heremesi, Patolobasi, Heremasi na abale omwe ambakonczana nawo.
- 15 Limbisani Firologo na Juliya, Nereu na mpfumakazi yace, napombo Olimpasi na mbumba ya Mulungu yentse yomwe imbakonczana nawo.
- 16 Musanani wina na mwandzace na lufoi lacadidi. §
Gereja zentse za Krixtu zirikupereka kulimba kuna imwe.

17 Ndirikukumbirani abale, kuti khalani na cheru na wale omwe ambabweresa kupambulana ndipo ambaphingiza wanthu mwakupitana na mapfundziro yomwe imwe mudapfundzidwa. Fundukirani kwa iwo.

18 Nakuti wanthu amwewa alikutumikira lini Krixtu, Mbuya wathu, tsono alikutumikira bzakufuna bzawo.** Kudzera mwa mafala yabwino na yapsete, ambanyengeza mitima ya wanthu wakusaya kuzindikira. 19 Pakuti wentse adabva kulewa bza kubvera kwanu, ndipopo ndidakondwa kwene-kwene thangwe ra imwepo, tsono nin'funa kuti mukhale wakudziwa bzabwino, ndipo wakusaya thangwe kuna bzakuipa.

20 Mulungu wa m'tendere an'dzam'tsotola Sathani pantsi pa minyendo yanu patapita nthawe pang'ono.

§ 16:16 Lufoi lacadidi: MuciGiriki ambalewa kuti: “Kupsompsona kwacucena”. ** 16:18 MuciGiriki ambalewa kuti: “Alikutumikira mimba zawo”.

Nkhombo za Mbuya wathu Jezu zikhale na imwe.

²¹ Timoti, mwandzangu wa basa, an'pereka kulimba kuna imwe, napombo wadzindza wangu Lusiyo, Jasoni na Sosipato.

²² Ine, Terisiyo m'nembi wa Paulo, omwe ndanemba tsambali, ndirikukulimbisani mwa Mbuya.

²³ Gayo, omwe adatambira ine na gereja yentse, an'pereka kulimba kuna imwe. Eraxto, wakukoya cuma ca mzinda, na m'bale wathu Kwarto aliku-pereka kulimba kuna imwe. ²⁴ [Ndipo nkhombo za Mbuya wathu Jezu Krixtu zikhale na imwe mwentse. Ameni.]††

²⁵ Tsapano, kwa Mulungu omwe ni wamphambvu zakukulimbikisani kudzera mwa Mafala Yabwino yangu na kupalidza bza Jezu Krixtu, malingana na kuwonesedwa kwa cintsintsi comwe cikhadabisala nthawe ikulu kuyambira kale, ²⁶ tsono tsapano cidawonesedwa na kudziwisidwa kudzera mwa Bzakunemba bza apolofita, malingana na lamulo la Mulungu wakuyenda-na-kuyenda, lakuti mbumba zentse zidzakhulupirire Iye na kum'bvera, ²⁷ kwa Mulungu omwe ndiye yekha m'dziwi, atumbizidwe kwakusaya kumala, kudzera mwa Jezu Krixtu. Ameni!

†† **16:24** Bzakunemba bzizinji bza kale bziribe dipsa 24.

Nyungwe
Portions of the Holy Bible in the Nyungwe Language of
Mozambique

copyright © 1897, 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nyungwe

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

O utilizador pode copiar e distribuir a obra.

You may copy and distribute the work.

All rights reserved.

2023-09-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 13 Dec 2023

1bad52f1-9cdd-5cdf-8d76-bb7e5972811f